

# TCDD TAŞIMACILIK A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

## DEMİRBAŞ EŞYA YÖNERGESİ

(YÖNETİM KURULUNUN 05.07.2021 TARİH VE 19/65 SAYILI KARARI İLE KABUL EDİLMİŞ, MALİ İŞLER DAİRESİ BAŞKANLIĞININ 26.07.2021 TARİH VE 89896 SAYILI YAZISI İLE 01.08.2021 TARİHİNDE YÜRÜRLÜĞE GİRMİŞTİR.)

### BİRİNCİ BÖLÜM

#### Amaç, Kapsam ve Tanımlar

##### Amaç

**MADDE 1 -** (1) Bu Yönergenin amacı, TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye ait demirbaş eşyanın tabi olduğu esas ve usulleri düzenlemektir.

##### Kapsam

**MADDE 2 -** (1) Bu Yönerge, TCDD Taşımacılık A.Ş. faaliyetlerinde yardımcı olarak kullanılan iş ve hizmete tahsis edilebilen tüm demirbaş eşyayı kapsar.

##### Tanımlar

**MADDE 3 -** (1) Bu Yönergede geçen;

a) **Alet-Edevat:** Bir işte veya sanatta emek sarf edilirken sonuca varmak için kullanılan; takım, el aletleri, hesap makinesi, bilgisayar gibi eşyayı,

b) **Amortisman:** Aşınma, yıpranma payını,

c) **Demirbaş eşya:** Normal şartlar altında kullanma süreleri bir yıldan uzun olan, aslını ve niteliğini değiştirmeksizin belirli bir işe veya hizmete tahsis edilebilen, kullanılmakla yok olmayan, bir şeyin tamamlayıcısı mahiyetinde bulunmayan, taşınabilir, alet, edevat, teçhizat, yolcu ve ticari eşya nakline mahsus olmayıp yalnız işletme hizmetlerinin yapılmasında kullanılan motorlu vasıtalar, mefruşat ve eşyayı,

ç) **Envanter:** Demirbaş eşyanın dönem sonundaki sayım ve dökümünü,

d) **Eşya:** Bir teşekkülün faaliyetlerinde yardımcı olarak kullanılan ve bu faaliyetlerin kolaylıkla yapılmasını sağlayan, makina ve tesisler dışında kalan; masa, sandalye, dolap, vantilatör, etajer, radyo ve bunlar gibi kıymetleri,

e) **Genel Müdürlük:** TCDD Taşımacılık A.Ş.'nin Genel Müdürlüğünü,

f) **Kayıtlı kıymet:** Demirbaşta biçilen Türk Lirası cinsinden kayıtlara alınan kıymetini, diğer para birimleri ödenerek satın alınan demirbaşların döviz cinsinden kıymetlerinin resmi kur ile belirlenen Türk Lirası cinsinden kıymetlerini,

g) **Mefruşat:** Bir yerin döşemesinde kullanılan; halı, kilim, duvar halısı, perde gibi eşyayı,

ğ) **Merkez:** TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü merkez teşkilatını,

h) **TCDD Taşımacılık A.Ş.:** Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğünü,

ı) **Teçhizat:** Makinenin tamamlayıcısı mahiyetinde bulunmayan ancak makineye takıldığı zaman iş görme yeteneğini geliştiren parçaları,

i) **Ünite:** Daire Başkanlıkları, Bölge Müdürlükleri, Servis Müdürlükleri ile Ankara Demiryolu Fabrikası Müdürlüğünü, ifade eder.

##### Demirbaş eşyanın sınıflandırılması

**MADDE 4 -** (1) Demirbaş eşyalar iki sınıftan ibarettir.

a) Birinci sınıf demirbaşlar: Vergi Usul Kanununun 313. maddesinde belirlenen birim değerleri aşan, amortisman tabi olan ve yatırım bütçesinden karşılanan demirbaşlardır. Bütünlük arz eden demirbaş eşyada bu değer topluca dikkate alınır.

b) İkinci sınıf demirbaşlar: Vergi Usul Kanununun 313. maddesinde belirlenen değerlere kadar olan amortisman tabi tutulmayan ve işletme bütçesine gider kaydedilen

demirbaş eşyalardır. İkinci sınıf demirbaşların, gördükleri iş itibariyle çabuk yıpranmaları nedeniyle, kullanma süreleri sınırlıdır.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **Demirbaş Eşyanın Temini ve İzlenmesi**

#### **Demirbaş eşyanın temini**

**MADDE 5** - (1) Demirbaş eşyanın TCDD Taşımacılık A.Ş.'ce imali veya dışarıdan satın alınması için, işletme veya yatırım bütçesinde ödeneğinin mevcut olması zorunludur. Ödeneksiz demirbaş eşya edinilemez.

(2) Yatırım bütçesinden alınacak demirbaşlar Genel Müdürlükten temin edilen onaya istinaden alınır.

(3) Bölge Müdürlükleri ve Fabrika Müdürlüğü, ilgili Daire Başkanlıkları aracılığıyla Genel Müdürlük onayını temin ederler.

(4) Masraf yeri amirliklerince mevcut stoklar kontrol edilerek stoklarda mevcudu varsa stoklardan, bulunmayanlar ise Kamu İhale Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri dahilinde satın alınmak suretiyle temin edilir.

(5) İşletme bütçesinden temin edilecek demirbaş eşyalar için üniteler bir sonraki yılda ihtiyaç duyacakları ikinci sınıf demirbaşları tespit ederek, bu demirbaşların cinslerini, miktarlarını ve yaklaşık olarak fiyatlarını gösterir listelerini bütçe tekliflerine eklerler.

(6) TCDD Taşımacılık A.Ş. işletme bütçesinin Yönetim Kurulunda kabulü ile birlikte, ikinci sınıf demirbaşlarla ilgili tekliflerde kabul edilmiş sayılır.

(7) İhtiyaç duyulan demirbaş eşya için yıllık bütçe uygulama emirlerinde belirtilen şekliyle gerekli onaylar alındıktan sonra temin edilebilir.

(8) Hibe ve bağış yolu ile edinilen demirbaş eşyalar için piyasa fiyatı ve/veya temin edilebilirse fatura tutarı üzerinden Genel Müdürlük onayına istinaden gerekli kayıtları yapılır, bu tür demirbaşlar için ödenek aranmaz.

(9) TCDD Taşımacılık A.Ş.'nin malzeme seri ve tasniflerinde bulunmaması halinde, işçiler ve diğer nedenlerle TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye ait işyerlerinde demirbaş eşyaların imal edilmesinin mümkün görülmesi halinde Genel Müdürlük makamının onayına istinaden imal edilebilir. Bu gibi demirbaş eşyalar ilgili işyerlerince kıymetlendirilerek ilgili servislere fatura edilir. Bu demirbaş eşyalar için de ödenek ayrılır.

#### **Maliyet bedeli**

**MADDE 6** - (1) Demirbaş eşya, maliyet bedeli ile değerlendirilir. Maliyet bedeli; Satın alma (fatura) fiyatına; nakliye, ambalaj, sigorta, vergi (KDV hariç), resim, harç ve diğer masraflar (kur farkları, banka faizleri, banka masrafları, gümrük, ordino vs.) ilave edilmek suretiyle tespit edilir.

#### **Demirbaş eşyanın hesaplara intikali ve izlenmesi**

**MADDE 7** - (1) Temin edilen demirbaş eşya tekdüzen hesap planına göre ait oldukları hesaplara kayıt edilir.

(2) Her demirbaş eşyaya bir tanıtma numarası (demirbaş eşya numarası) verilmesi esastır.

(3) Demirbaş eşya, verilen bu numarayla izlenir. Bir demirbaş eşya hangi tanıtma numarası ile kaydedilmişse Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı envanter cetvellerinde de aynı numarayla izlenmesi zorunludur.

(4) Demirbaş eşyaların kullanıldığı işyerleri veya masraf yerlerince zimmetlenmesi esastır.

(5) Demirbaş eşyaların yılsonlarında sayım yapılması ve kayıtlarla tutumlu olması sağlanır.

(6) Amortismanına tabi ancak net değeri sıfır olan ve kullanılmaya devam edilen demirbaşlar envanter kayıtlarında iz değerle (0,01.-TL.) yer alır.

(7) Henüz ömrünü tamamlamamış ancak envanter kayıtlarından silinmesi gereken demirbaşın net kıymetinin tamamı ilgili muhasebe kayıtlarına alınarak kayıtlardan düşülür.

(8) Demirbaş parça ekleme veya niteliğini ve dolayısıyla değerini artıracak şekilde tadilat yapılması halinde, yapılan harcama tutarı demirbaşın amortismanına esas kıymetine eklenir.

(9) Yatırım bütçesinden temin edilen ve amortismanına tabi demirbaş eşyanın, aktife alındığı veya kullanılmaya başlanıldığında ilgili duran varlıklar hesabına intikal ettirilir ve amortismanına tabi tutulur.

(10) Hibe ve bağış yoluyla edinilen demirbaş eşyaların hesaplara intikali, hibe edecek kişi veya kuruluşun dilekçe ile müracaatına ve Genel Müdürlüğün onayına istinaden kayıtlara alınır.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Demirbaş Eşyanın Kullanım, Nakil ve Tazmin Esasları

#### Demirbaş eşyanın muhafazası ve kullanılması:

**MADDE 8** - (1) Demirbaş eşyanın en iyi şekilde muhafazası ve kullanılması esastır.

(2) Demirbaş eşya hiçbir şekilde özel işlerde kullanılamaz ve kullandırılmaz. Bunları özel işlerde kullananlar ile bu hususta emir verenler müştereken sorumludur.

(3) Muhafazası ve kullanılması özellik gösteren hassas alet, cihaz ve makineler ile tıbbi cihazlar, değerli kitaplar, sanat eserleri senet alınmak sureti ile ilgisine teslim edilir. Bu şekilde demirbaş teslim almış kişilerin daimi olarak görevlerinden ayrılmaları halinde üzerindeki demirbaş eşya teslim alınmadan TCDD Taşımacılık A.Ş. ile ilişkileri kesilmez.

(4) Senet karşılığı teslim edilen demirbaşları kullanan personel bunların muhafazası ve bakımlarından sorumludur.

(5) Bu demirbaş eşyaları çalışma saatleri dışında olanakları ölçüsünde açıkta bırakmayıp, kapalı dolap ve çekmecelerde, örtülü durumda muhafaza etmek zorunluluğu vardır.

(6) İşyerlerince teslim alınan demirbaş eşyadan, personele senet karşılığı teslim edilen eşya dışında kalan ve müşterek kullanılan demirbaş eşyaları ile senet karşılığı teslim edilen demirbaş eşyaların; hizmete hazır durumda bulundurulmasından, muhafazasından, bakım ve onarımının zamanında yaptırılmasından, meydana gelen hasar ve arızayı kısa sürede üst makamlara bildirmekten, bu eşyayı muhafaza ve kullananlar birinci derecede; eşyayı muhafaza eden ve kullananları kontrol etmekle görevli olanlar ikinci derecede sorumludurlar.

(7) Kötü kullanma, bakımsızlık, tedbirsizlik veya dikkatsizlik nedeniyle ihmal yüzünden; hasara uğratılan, kaybedilen, bozulan ya da hurda haline getirilen demirbaşlar 12 nci maddeye göre sorumlularına tazmin ettirilir.

(8) Görevleri gereği üzerinde daimi surette taşınmak üzere görevlilere senet karşılığında verilen demirbaş eşya dışında kalan diğer demirbaş eşyanın işyeri dışına çıkarılması, yetkililerin imzalarını taşıyan çıkış pusulası ile olur.

(9) Çıkış pusulası iki suret olarak tanzim edilir. Pusulanın aslı çıkış görevlisine verilir, sureti ilgili işyerinde saklanır. Kapı görevlileri tarafından çıkış pusulası olmayan demirbaşların çıkışına izin verilmez.

(10) Demirbaş eşyanın devri gerektiğinde devir alanlarla devredenler arasında "Teslim-Tesellüm Tutanağı" tanzim edilir. Bu tutanakla, demirbaş eşyanın teslim tarihindeki durumu ile değeri ve niteliği açık şekilde belirtilir.

#### Demirbaş eşyanın nakli

**MADDE 9** - (1) TCDD Taşımacılık A.Ş. demirbaş eşyalarının, hizmetin gerektirdiği durumlarda; merkez'den taşra teşkilatına, taşra teşkilatından merkeze, daireler ile taşra teşkilatlarının kendi aralarında nakilleri mümkündür.

(2) Demirbaş eşyanın nakil işlemi; merkez de daire başkanlarının, diğer yerlerde Bölge Müdürlerinin ve Fabrika Müdürünün onayı ile sağlanır.

(3) Ayrı ünitelere bağlı işyerleri arasında yapılan demirbaş eşyanın nakil işlemi; demirbaş eşyayı veren servisin düzenleyeceği "Demirbaş Eşya Nakil Emri" modelinde,

- Demirbaş eşyanın kullanılmaya başlandığı tarihini,
- Cins ve özelliklerini,
- İşyeri ve masraf yeri numarasını,
- Miktarını,
- Duran varlık numarasını,
- Tutarını,
- Birikmiş amortismanını,
- Yeniden değerlendirme artışını,

gösterir.

(4) Demirbaş eşyayı veren servis yeteri kadar nüshalı olarak düzenlediği “Demirbaş Eşya Nakil Emri” modelinin “demirbaş eşyayı veren servis amiri” ve “demirbaş eşyayı alan servis amiri” bölümü imzalı modeline istinaden muhasebe kayıtlarında gerekli düzeltmeler yapılır.

### **Demirbaş eşyanın iadesi ve kayıtlardan çıkartılması**

**MADDE 10** - (1) Demirbaş eşyanın iadesi, işyeri hesabında kayıtlı iken, kullanılabilir durumda olmasına rağmen herhangi bir nedenle stoka iadesi gereken demirbaş eşya, kayıtlı kıymeti üzerinden “ihtiyaç fazlası olduğundan stoka iade” notu yazılmak suretiyle stok merkezine gönderilir.

(2) Bu şekilde iade edilen demirbaş eşya, belirtilen kıymet üzerinden giri’ye alınır. İade işlemi Merkezde Daire Başkanlarının, diğer yerlerde Bölge Müdürlerinin ve Fabrika Müdürünün onayı ile olur.

(3) Demirbaş eşyanın normal kullanılma sonucunda onarım kabul etmeyecek derecede eskimek, yıpranmak ve hasarlanmak suretiyle işe yaramaz hale gelen veya verimsizliği nedeniyle hizmette kalmasına gerek görülmeyen demirbaş eşya, masraf yeri amirlerince imzalanan tutanakla ıskatı talep edilir.

(4) Hurdaya ayrılacak demirbaş eşyanın Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı envanter cetveli ve Maddi Duran Varlıklar Sayım Tutanakları modelindeki bilgiler esas alınarak düzenlenen ıskat modellerinde;

- Ünitesi,
- İşyeri ve masraf yeri numarası,
- Duran varlık envanter numarası,
- Hesap numarası,
- Kullanılmaya başlandığı yıl,
- Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı envanter cetvelindeki sıra numarası,
- Demirbaşın cinsi,
- Adedi,
- Değeri ve birikmiş amortisman toplamı,
- Kayıttan düşürülme nedeni

gösterilir.

(5) Demirbaş Eşya İskat Modeli ilgili Makamca onaylandıktan sonra, tutanak ve demirbaş eşya ile birlikte ıskat işlemlerini yapacak ilgili birime gönderilir. İlgili birim, demirbaş eşya ıskat modelinde yazılı tasnife uygun olup olmadığını tetkik ettikten sonra ait olduğu tasniflere hurda malzeme olarak giri işlemlerini yapar.

(6) Demirbaş eşyanın düzenlenecek tutanağa istinaden hurdaya ayrılması, her yıl belirlenen yetkiler çerçevesinde ilgili makamın onayı ile yapılır.

(7) Ancak; makine, cihaz ve benzeri demirbaşların hurdaya ayrılması, bu konuda teşkil edilecek teknik heyetin düzenleyeceği rapora göre yapılır.

(8) Yangın, sel gibi tabii afetlerle, kazalar sonucu hasarlanan veya kaybolan demirbaşlar için de işyeri amirlerince düzenlenecek tutanaklara istinaden işlem yapılır.

### **Demirbaş eşyanın satışı**

**MADDE 11** - (1) Demirbaş eşyanın satışı suretiyle hesaplardan çıkarılması, her yıl belirlenen yetkiler çerçevesinde, ilgili makamın onayı ile olur.

### **Demirbaş eşyanın tazmini**

**MADDE 12 - (1)** TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye ait demirbaş eşyayı muhafaza ile görevli bulunsun veya bulunmasın, bu eşyaları kötü kullanma, dikkatsizlik, tedbirsizlik ve ihmâl yüzünden hasara uğratan hurda veya işe yaramaz hale getiren, kaybeden, çaldıranlar ile devir teslimlerde noksan teslim edenler hakkında;

a) Hasar onarımla giderilebiliyorsa, onarım bedeli sorumlusundan tahsil edilir.

b) Onarımı mümkün olmayacak şekilde hurda haline gelen, kaybedilen veya çaldırılan demirbaş eşya, olayın meydana geldiği veya öğrenildiği tarih itibarıyla tespit edilecek rayiç/emsal bedeli veya kayıtlı net değeri üzerinden sorumlulara tazmin ettirilir.

c) Talep halinde hurda demirbaş eşya, tazmin edenlere verilebilir.

ç) Tazmin ettirilecek demirbaş eşyanın hangi bedel üzerinden yapılacağı açıklanmak suretiyle ilgili ünite tarafından hazırlanan tekliflere "Demirbaş Eşya Ödetme Talepnamesi" ile birlikte, lüzumu halinde tutanak, devir tutanağı, tahkikat belgeleri ve sorumlunun tazmini kabulüne dair muvafakatnamesi eklenecek her yıl belirlenen yetkiler çerçevesinde, ilgili makamın onayı ile olur.

### **Demirbaş eşyanın bakım ve onarımı**

**MADDE 13 - (1)** Demirbaş eşyanın bakım ve onarımına ait giderler işletme bütçesine masraf kaydedileceğinden, demirbaş eşyanın kayıtlı değerinde herhangi bir değişiklik yapılmaz.

(2) Bakım ve onarımlar öncelikle TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye ait işyerlerinde, bunun mümkün olmaması halinde, mevzuat çerçevesinde alınacak onaya istinaden piyasada yaptırılır.

### **Demirbaş eşyanın amortismanı**

**MADDE 14 - (1)** Vergi Usul Kanununun 313. maddesi gereğince amortismanına tabi olan demirbaş eşya için; kayıtlı değer üzerinden, Vergi Usul Kanununa istinaden yayımlanan tebliğlerdeki yüzde oranlarına göre amortisman ayrılır.

(2) Teknik ömrünü doldurup amorti edilmiş ( Kayıtlı kıymeti birikmiş amortismanına eşit) olan demirbaş eşyanın kullanılmasına devam ediliyorsa, bu demirbaş eşya iz kıymetle (adedi kadar 0.01.-TL. değerle) takip edilir.

### **Demirbaş eşyanın sayımı**

**MADDE 15 - (1)** Demirbaş eşyanın sayımı her yıl yapılır.

(2) Mali İşler Dairesi Başkanlığınca belirlenecek takvime göre yılsonu kesin hesap çalışmalarından önce teşkilata duyurulur.

(3) Servislerce yapılan demirbaş eşya sayımları kayıtlarla kontrol edilir.

(4) Fazla veya noksan görülen demirbaş eşya bir tutanakla tespit edilir ve noksan çıkan demirbaş eşya tahkik ve tetkik sonucunda sorumlusuna tazmin ettirilir veya ilgili Makam onayına istinaden kayıtlardan düşülür.

(5) Fazla çıkan eşya ise işyeri amirlerince takdir edilecek bedel üzerinden bir tutanakla kayıtlara geçirilmek üzere ilgili mali işler birimine gönderilir.

### **Demirbaş eşyanın devir ve teslimi**

**MADDE 16 - (1)** Görevinden herhangi bir şekilde ayrılanlar, zimmetlerindeki demirbaş eşyaları, yerine gelen personele tamamen devir ve teslim eder.

(2) Devir ve teslimde, son hesap dönemine ait kayıtlar esas teşkil eder.

(3) Demirbaşların bu tarihten itibaren adetlerinde ve mahiyetlerinde bir değişiklik olup, olmadığı ise dönem içerisindeki kayıtlı malzeme hareketlerine göre tayin olunur.

(4) Devir ve teslimlerde kayıtlara göre noksanlık ve bozukluk görüldüğü takdirde, tutanak düzenlenerek gerekli işlemler yapılır.

(5) TCDD Taşımacılık A.Ş.'den her ne şekilde olursa olsun ayrılanların; zimmetlerindeki demirbaşları devir ve teslim etmeden noksanlıkları tamamlanmadan veya bedelini ödemededen ilişiği kesilmez.

(6) Demirbaş eşyayı zimmetinde bulunduran personelin ölümü veya gaybubeti halinde, o göreve getirilen yeni personel görevi devralırken, demirbaş eşyayı üst amir tarafından teşkil edilecek bir komisyon ile birlikte sayarak teslim alır.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM** **Çeşitli Hükümler**

### **Demirbařa konacak işaretle:**

**MADDE 17** - (1) Demirbaş eşyanın uygun bir yerine; estetiğini ve görünümünü bozmayacak şekilde, düzgün olarak, TCDD Taşımacılık A.Ş. rumuzu veya kayıtlardaki demirbaş tanıtma numarası imkân nispetinde konur.

### **Yürürlük**

**MADDE 18** - (1) Bu Yönerge **01.08.2021** tarihinde yürürlüğe girer

### **Yürütme**

**MADDE 19** - (1) Bu Yönerge hükümlerini TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürü yürütür.